

Maaseudun hanketuet 2023 – 2027

Pohjanmaan ELY-keskus Kokkola 16.5.2023

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

Euroopan unionin
osarahoittama

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Ohjelma

- 9:00** Aamukahvit
- 9:30** Tilaisuuden avaus, CAP-tavoitteet ja alueelliset painotukset
Sirkku Wacklin
- 9:35** Maaseudun kehittämishankkeet 2023–2027
Anna-Maija Herlevi ja Sirkku Wacklin
- 11:00** Kustannusmallit ja alustavaa tietoa maksatuksista
Ari Rauta
- 11:15** Leader-ryhmä Pirityisten rahoitusmahdollisuudet
Krista Järvelä / Eveliina Rahkonen
- 11:45** Viestintäohjeita hanketoimijoille
Sirkku Wacklin / Anna-Maija Herlevi
- 12:00** Tilaisuus päättyy

CAP 2023-2027: EU-tason tavoitteet

Edistetään osaamista, innovaatioita ja digitalisointia

Varmistetaan älykäs, kestävä ja monipuolinen maatalousala, jolla parannetaan elintarviketurvaa

1. Turvataan viljelijöiden tulotaso
2. Lisätään tuotannon kilpailukykyä ja laatua
3. Parannetaan viljelijöiden markkina-asemaa

Tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään yhteisiä ympäristö- ja ilmastotavoitteita

4. Hillitään ilmastonmuutosta ja sopeudutaan siihen
5. Edistetään ympäristön tehokasta hoitoa ja suojelua
6. Edistetään luonnon monimuotoisuutta, elinympäristöjen ja maiseman säilymistä

Lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta

7. Kannustetaan nuoria alalle, helpotetaan maaseudun yritystoiminnan kehittämistä
8. Edistetään maaseudun työllisyyttä, kasvua ja paikallista osallisuutta
9. Parannetaan turvallisen, terveellisen ja kestävä ravinnon saantia sekä eläinten hyvinvointia

Alueelliset painopisteet ja läpileikkaavat teemat

Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa

1. Kannattava ja elinvoimainen maatalous

2. Luonnonvarojen kestävä ja tehokas hyödyntäminen

3. Maaseudun elinkeinojen monipuolistaminen ja kilpailukyvyn vahvistaminen

4. Maaseutu on hyvä paikka asua ja yrittää

- Digitalisaatio
- Bio- ja kiertotalous
- Energiatehokkuus
- Ilmasto
- Osaaminen
- Innovaatiot
- Yhteistyö

[Alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma](#)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Uutta maaseudun kehittämishankkeissa

- Uutta on entistä selkeämpi painotus **ympäristö-** ja ilmastoteemoihin sekä **yhteistyöhön**.
- Lisäksi painotetaan **osaamista** ja **digitalisaatiota** edistäviä hankkeita.
- Hankkeiden valintaperusteissa korostuu **vaikuttavuus** sekä **kestävän kehityksen** näkökulmat. Uudet valintaperusteet.
- **Viljelijäryhmähankkeet** yritysryhmähankkeiden rinnalle
- Tukitasot → ei enää kiinteitä tukitasoja
- **Valmisteluraha**
- Hyrrän käyttöliittymä uudistuu, käyttäjäystävällisempi ja ohjaa paremmin hakemista
- Maksatuksen hakeminen, muutoksia laskennallisissa yleiskustannuksissa
- EIP-hankkeet jatkossa myös alueellisia (vain ELY)

Ajankohtaista hankerahoituksesta

- Arvioitu aika hanketukien hakujen avautumiselle ennen kesälomia, kehittämishankkeiden ensimmäinen valintajakso päättyy mahdollisesti elokuun lopussa
- Haut avautuvat todennäköisesti kolmessa vaiheessa tukimuodoittain
- Sähköinen haku Hyrrän kautta, ei paperihakemuksia
- Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella käytössä rahoitusta vuosille 2023-2027 noin 6,9 miljoonaa euroa hanke- ja yritystukiin / vuosi
- Tiivis yhteistyö alueen Leader-ryhmien kanssa, yhteistyösopimus linjaa rahoitusrooleja ja Leader-ryhmällä osin erilaiset tukimuodot kuin ELY-keskuksella
- Yhteistyö myös muiden rahastojen, kuten EAKR:n, ESR:n ja JTF:n (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto) kanssa parhaiden hankkeiden rahoittamiseksi: uuden kauden alussa runsaasti rahoitusmahdollisuuksia

Hanketukien rahoitusmuodot

- **Koulutushankkeet**
- **Tiedonvälityshankkeet**
- **Yhteistyöhankkeet**
 - Alkutuotannon yhteistyöhankkeet
 - Ilmasto- ja ympäristöteeman yhteistyöhankkeet
 - Yritysten, elinkeinojen ja maaseudun palvelujen kehittämisen yhteistyöhankkeet
- **Investointihankkeet**
 - Yleishyödylliset investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - Ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit
 - Laajakaistainvestoinnit

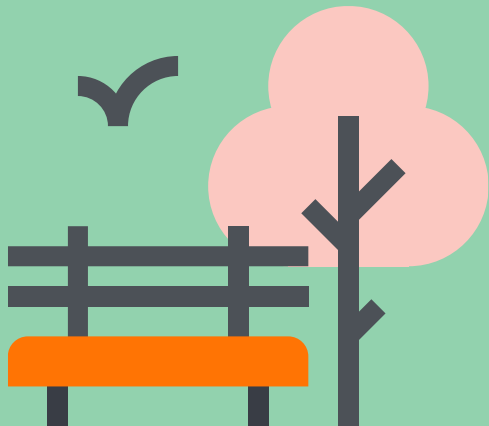
Kuka voi hakea?

- **Kehittämishanketukea voidaan myöntää julkisoikeudelliselle tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle** toimintaan, jonka tavoitteena on vahvistaa maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta, edistää älykästä, kestäväää ja monipuolista maatalousalaa sekä edistää ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia

Yhteenveto tukitasoista

Tukimuoto	Max tukitaso	POH ELY alustava linjaus
Koulutus, toimialariippumaton	100 %	90 % väh. 5 % yksityistä, 0-5 % muuta julkista
Koulutus, maa- tai metsätalous	100 %	90 % väh. 5 % yksityistä, 0-5 % muuta julkista
Koulutus, muut yritykset	70 %	
Tiedonvälitys	100 %	95 % 5 % joko yksityistä tai muuta julkista
Yhteistyöhanke	100 % 80 % 60 %	95 % 5 % joko yksityistä tai muuta julkista
Yritysryhmä	75 %	
Viljelijäryhmä	75 %	
Innovaatioryhmä (EIP)	100 %	
Tuottajaorganisaatiot	100 %	
Laatujärjestelmien edistäminen	70 %	
Valmisteluraha	5 000 €	
Yleishyödyllinen investointi	65 % 100 %	20 % kuntarahaa 60-75 %, josta 20 % kuntarahaa
Taloudellista toimintaa kehittävät investoinnit	40 %	
Yl.hyöd. ympäristö- ja ilmastoinvestointi	80 %	
Vesihuoltoinvestointi	65 %	
Laajakaistainvestointi	65 %	

Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet

Koulutushankkeet

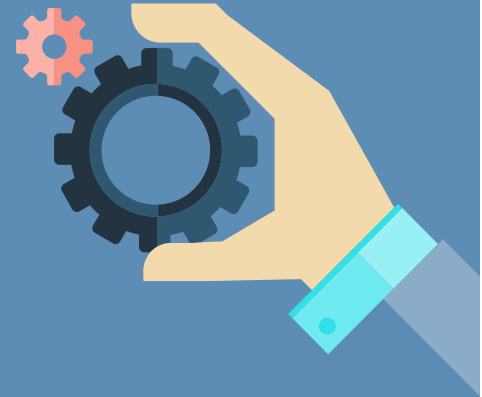
- Kohderyhmänä ovat maaseudun yrittäjät, ml. alkutuottajat sekä muut yhteisöt
- Ammatillista täydennyskoulutusta ja taitojen hankkimista
- Perinteisen koulutuksen lisäksi voidaan toteuttaa myös verkkokoulutuksia, työpajoja, vertaisoppimista, valmennuksia, esittelytoimia sekä tila- ja yritysvierailuja tai muita vastaavia toimenpiteitä
- Koulutushankkeiden aiheina voivat olla esimerkiksi:
 - Uusin tutkimustieto
 - Ilmasto- ja ympäristöasiat
 - Digitalisaatio
 - Energiantuotanto ja -käyttö sekä energiansäästö

Tiedonvälityshankkeet

Tiedonvälityshankkeiden aiheina voivat olla esimerkiksi:

- uudet ratkaisut ja toimintamallit
- ilmasto- ja ympäristöasiat, kuten ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- digitalisaation hyödyntäminen
- uusiutuvan energian tuotanto ja käyttö sekä energiansäästön mahdollisuudet
- kiertotalous
- kestävä tuotanto ja toiminta
- vesienhoito
- **Uutena selvitykset ja suunnitelmat**
- Laaditaan ja päivitetään maaseudun palvelujen esiselvityksiä, kehittämissuunnitelmia, toteutettavuustutkimuksia, luontoarvoltaan tärkeiden alueiden hoitosuunnitelmia ym.
- Tulokset julkaistaan

Yhteistyöhankkeet

Hankkeiden toteutustapa on kahden tai useamman osapuolen yhteistyö

- Kehittäminen on samalla yhteinen oppimisprosessi, osaaminen jää käyttöön hankkeeseen osallistuneille toimijoille
- Ratkaistavat asiat vaativat vuoropuhelua ja kokeiluja, joihin tarvitaan erilaisia toimijoita (yritykset, yhdistykset, kehittämisorganisaatiot)
- Saadaan mukaan enemmän toimijoita maaseudun kehittämiseen
 - Uusia toimijoita, joilla ei "hankekokemusta"
 - Toimijoita muilta alueilta, esim. ylimaakunnalliset, kansainväliset toimijat
 - Eri toimialojen yritykset/kehittäjät kohtaavat
- Hankerahoituksen tarkoitus on tuottaa lisäarvoa, ei rahoittaa tavanomaista toimintaa
- Yhteistyö sparraa toimintaa ja tuo uusia näkökulmia kehittämiseen
- Yhteistyön tulee perustua sopimuksellisuuteen

Yhteistyöhankkeet

Alkutuotannon yhteistyöhankkeet

- Eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden hankkeet (EIP)
- Maatilojen kehittämisen yhteistyöhankkeet
- Laatujärjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistäminen

Ilmasto- ja ympäristöteeman yhteistyöhankkeet

- Ilmastoyhteistyöhankkeet
- Luonnonvarayhteistyöhankkeet

Yritysten, elinkeinojen ja maaseudun palvelujen kehittämisen yhteistyöhankkeet

- Nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan yhteistyöhankkeet
- Maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön yhteistyöhankkeet
- Älykkäät kylät –yhteistyöhanke

Valmisteluraha

Alkutuotannon yhteistyöhankkeet

Alkutuotannon yhteistyöhankkeet 1/2

- **EIP Eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden hankkeet**

- Tavoitteena uuden, alkutuotantoon liittyvän innovaation kehittäminen, kokeilu ja käyttöönotto
- Maaseutuverkoston innovaatioluotsi avustaa tarvittaessa hakijoita ja EIP-ryhmiä
- EIP-ryhmät ovat kiinteässä yhteistyössä myös mm. neuvojen ja kansallisen AgriHubi-verkoston kanssa, jotta uuden tiedon ja innovaatioiden leviämistä ja soveltamista voidaan nopeuttaa
- *Mahdollista hakea valmistelurahaa hankkeen valmisteluun*

- **Maatilojen kehittämisen yhteistyöhankkeet**

- Tavoitteena kehittää maatilojen markkinasuuntautuneisuutta, kilpailukykyä, kannattavuutta ja tilojen nykyaikaistamista
- Tavoitteeseen pyritään tutkimuksen, teknologian ja digitalisaation avulla
- Toimenpiteellä tuetaan kansallisen älymaatalouden tiekartan 2030 mukaisia tavoitteita
- Tuetaan yhteiskehittämistä siten, että yhteisenä motiivina on maatilayrityksen yksilöllinen kehittäminen ja osaamistason nosto

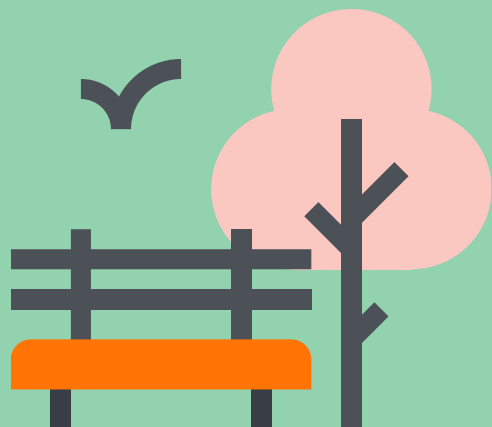
Alkutuotannon yhteistyöhankkeet 2/2

- **Laatujärjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistäminen**
 - Tavoitteena parantaa ja vahvistaa viljelijöiden asemaa arvoketjussa edistämällä laatujärjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden aktivointia ja viljelijöiden osallistumista niihin
- **Laatujärjestelmät**
 - Hankkeella edistetään maatalousyrittäjien liittymistä erilaisiin laatujärjestelmiin, esim. luomuun, nimisuojarjestelmään tai Sikavaan
- **Tuottajaorganisaatiot**
 - Hankkeella edistetään uusien tuottajaorganisaatioiden syntymistä. Hanke voi olla alueellinen tai valtakunnallinen
 - Kokoamiseen ja aktivointiin liittyviin kustannuksiin voi saada max 100 % tuen
 - Tuki voi olla tuottajaryhmien, tuottajaorganisaatioiden tai toimialakohtaisten organisaatioiden perustamisen osalta 10 % vuotuisesta kaupan pidetystä tuotannosta ja enimmillään 100 000 € vuotta kohti
 - Tuottajaorganisaatioksi hyväksymistä haetaan Ruokavirastosta
 - Tuottajaorganisaatio voi auttaa jäseniä tuotannon suunnittelussa, markkinoinnissa tai viljelymenetelmien kehittämisessä
- *Mahdollista hakea valmistelurahaa hankkeen suunnitteluun*

Viljelijäryhmähankkeet

- ryhmä maataloutta harjoittavia pieniä tai keskisuuria yrityksiä kehittää toimintaansa erityisesti yhteisillä kehittämistoimenpiteillä ja tarvittaessa lisäksi yrityskohtaisilla kehittämistoimenpiteillä
- tavoitteena on
 - työnteon ja tuotannollisen yhteistyön kehittäminen tai muu vastaava kehittäminen
 - edesauttaa innovaatioiden leviämistä ja eri osapuolten oppimista
 - mahdollistaa esimerkiksi uusien viljelymenetelmien kehittämisen tai ilmastonmuutokseen liittyvien sopeutusratkaisujen löytämisen
- viljelijäryhmällä saavutetaan yhteistyön kautta sellaista etua, jota ei saavutettaisi yksittäisillä tilakohtaisilla neuvonnoilla (ero Neuvo-tukeen)
- vähintään kolme ja enintään kymmenen yritystä
- hankkeen hallinnoijana tulee olla kehittämisorganisaatio
- *Mahdollista hakea valmistelurahaa hankkeen valmisteluun*

Ilmasto- ja ympäristöteeman yhteistyöhankkeet

Ilmasto- ja ympäristöteeman yhteistyöhankkeet 1/2

- **Ilmastoyhteistyöhankkeet**

- biotalouden innovaatioyhteistyö ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutukseen liittyvien tuotteiden kehittämiseen
- uusien ilmastovaikutteisten tuotteiden, palvelujen, käytäntöjen, menetelmien, tekniikoiden kehittämiseen maataloudessa, elintarvikealalla, metsätaloudessa ja maaseudun pienissä yrityksissä
- mikroyritysten hankkeet esim. yhteisten työprosessien tai tilojen ja resurssien jakamiseksi
- matkailualan yritysten yhteiset kehittämis- ja markkinointihankkeet, joilla yhteys ilmastonmuutokseen
- yhteistyö toimitusketjun toimijoiden välillä esim. energiantuotannossa, esim. hajautetun energian tuotannon, resurssitehokkuuden ja uusien toimintamallien kehittäminen
- esim. yhteistyössä suunniteltavat ratkaisut ja menettelyt turvamaiden osalta

Ilmasto- ja ympäristöteeman yhteistyöhankkeet 2/2

- **Luonnonvarayhteistyöhankkeet**

- luomutuotannon yhteistyön edistäminen
- yrittäjien, jatkojalostajien, maaseutuyrittäjien, metsänomistajien, nuorten, ravintoloiden ja ammattikeittiöiden liiketoiminnan ja yhteistyön edistäminen luonnontuotealalla
- vesiensuojelun ja ravinteiden kierrätyksen edistäminen
- ratkaisut hiilensidonnan tehostamiseen
- innovatiivisella yhteistyötoimilla tavoitellaan myös vaikutuksia Itämeren tilaan, ympäristön monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä hillintään, ottaen huomioon erityisesti saaristomeren valuma-alue

Ilmasto- ja ympäristöyhteistyö linkittyy yleishyödyllisiin investointeihin

Yhteistyöhankkeet	Investoinnit
Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon	Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
Koulutus, tiedonvälitys, älykkäät kylät, pienhankkeet, vesihuoltoinvestoinnit, sosioekonomian/toimintaympäristön yhteistyö- ja investointihankkeet	
Alueellisten ja paikallisten ympäristöhankkeiden yhteen toimivuus, koordinointi, kokonaisuus	

Yritysten, elinkeinojen ja maaseudun palvelujen kehittämisen yhteistyöhankkeet

Yritysten, elinkeinojen ja maaseudun palvelujen kehittämisen yhteistyöhankkeet 1/3

- **Nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan yhteistyöhankkeet**
 - tavoitteena edistää nuorten viljelijöiden alalle pääsyä ja kehittää yritystoiminnan toimintamahdollisuuksia
 - edistetään sukupolven- ja omistajanvaihdoksia
 - vahvistetaan maaseutuyritysten yhteistyötä toimialasta riippumatta ja panostuksia innovaatioihin sekä tuotteiden ja tuotannon kehitykseen
 - voidaan tukea uusien tuotteiden, palvelujen, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittämistä maataloudessa, metsätaloudessa, elintarvikealalla ja muissa maaseudun yrityksissä

Yritysten, elinkeinojen ja maaseudun palvelujen kehittämisen yhteistyöhankkeet 2/3

- **Maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämishankkeet**

- tuetaan työllisyyden, kasvun, sukupuolten välisen tasa-arvon ja sosiaalisen osallisuuden edistämistä
- tukea voidaan kohdentaa biotalouden innovaatioyhteistyön rakentamiseen ja biotalousalan kumppanuuden edistämiseen
- maaseudun palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen
- maaseudulla asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksien parantaminen; monipaikkaisuus, etätyö ja paikkariippumaton työ
- metsätalouden kestävien ratkaisujen hakeminen ja toimijoiden verkottaminen
- metsäalan palvelumarkkinoiden kasvun edistäminen
- koneasemien ja konerenkaiden suunnittelu, maatilakumppanuuksien edistäminen
- green care-toiminnan edistäminen
- sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen; kohdennetut toimet esim. naisten, vanhusten, maahanmuuttajien tai vähemmistöjen tilanteen edistämiseksi
- matkailualan yhteiset kehittämis- ja markkinointihankkeet
- luonnon terveyttä edistävien ja hyvinvointia lisäävien hoito- ja elämyspalveluiden kehittämiseen, tuotteistamiseen ja markkinointiin liittyvä yhteistyö
- metsien ja luonnon uusien käyttömuotojen, kuten matkailu- ja virkistyspalveluiden kehittäminen
- bio- ja kiertotalouden kehittämiskohteet; resurssitehokkuus, sivuvirtojen ja jätteiden käsittely, uudet raaka-aineet ja uusiutuvan energiantuotannon edistäminen

Yritysten, elinkeinojen ja maaseudun palvelujen kehittämisen yhteistyöhankkeet 3/3

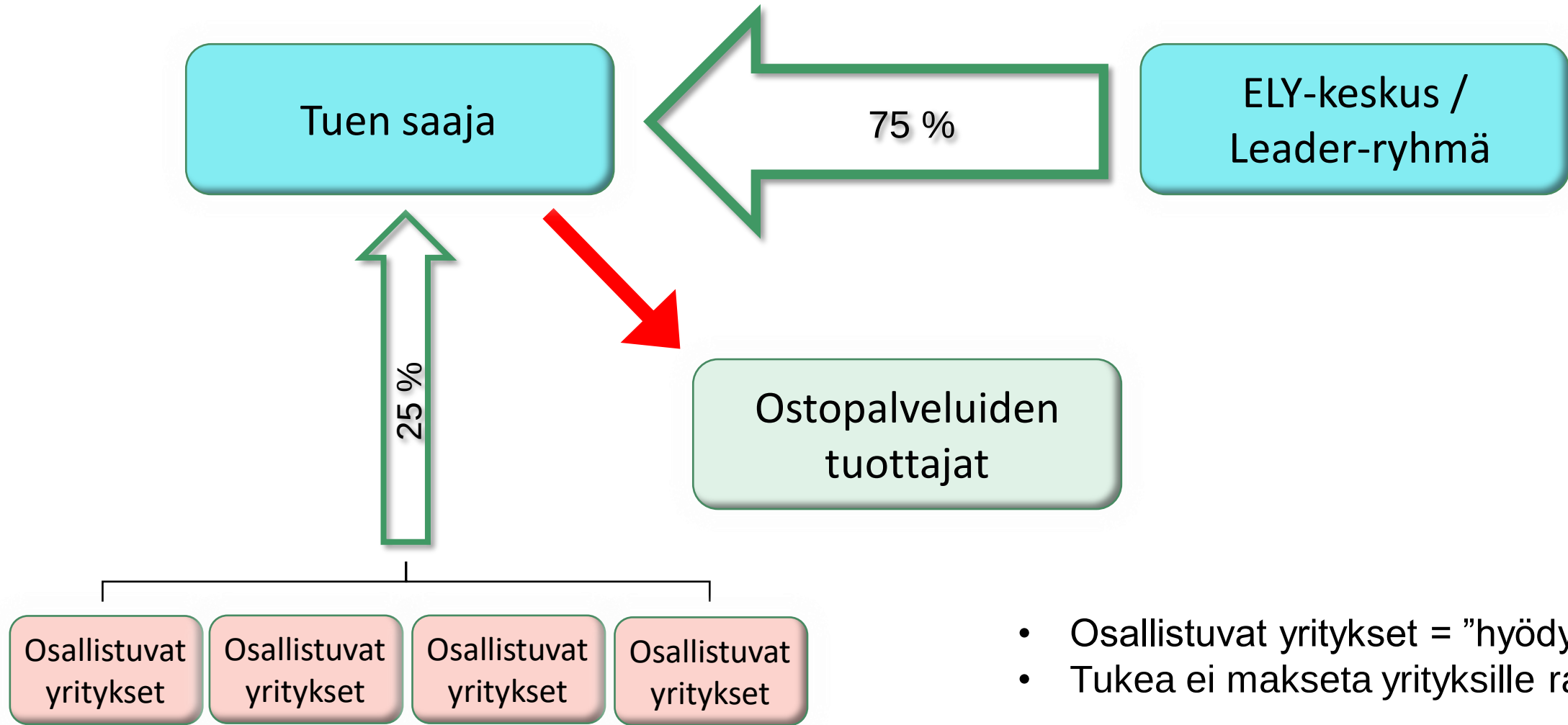
- **Älykkäät kylät-yhteistyöhanke**

- Älykkäät kylät ovat maaseutualueiden yhteisöjä, jotka kehittävät **innovatiivisia ratkaisuja paikallisten vahvuuksien ja mahdollisuuksien pohjalta**
- mukana vähintään kaksi eri kumppania, mieluiten useampia hlöitä ja organisaatioita
- Älykkäiden kylien **hankkeilla edistetään kylän tai kunnan elinvoimaa hyvin konkreettisesti**
- läpileikkaavina teemoina digitalisaatio ja innovaatiot
 - esim. älykkäät liikenne- ja logistiikkaratkaisut, paikalliset palvelut ja palveluketjut, älykkäät ruokaketjut, digitalisointi ja yritysten yhteistyö, laajakaistayhteydet ja niihin liittyvä digiloikka
 - erilaiset mallit yrityksille, monipaikkaisuus, paikkariippumattoman työnteon mahdollisuudet
- sosiaalisten ja kulttuuripalvelujen varmistaminen, panostus tulevaisuuden taitoihin
- kestävä hyvinvointi; parannetaan maahanmuuttajien ja muiden uusien tulijoiden kotouttamista, yhteisöä, elinoloja, kulttuuria ja turvallisuutta
- innovaatiot resurssitehokkuuden parantamiseksi, paikallisten energiayhteisöjen luomiseksi, hiilijalanjäljen vähentämiseksi. **Vähähiiliset kylät:** bio- ja kiertotalous, kestävä ruoantuotanto ja paikallinen ruoka

Yritysryhmähankkeet

- Ryhmä pieniä tai keskisuuria yrityksiä kehittää toimintaansa erityisesti yhteisillä kehittämistoimenpiteillä ja tarvittaessa lisäksi yrityskohtaisilla kehittämistoimenpiteillä
 - yhteisten toimenpiteiden osuus merkittävä osa hankkeen kokonaistoimenpiteistä
 - kaikkien yrityskohtaisten toimenpiteiden tulisi kiinteästi liittyä hankkeen yhteisiin toimenpiteisiin
- Tavoitteena esim. tuotannollisen yhteistyön tai markkinointi- ja myyntiyhteistyön kehittäminen, tuoteperheen suunnittelu tai muu vastaava kehittäminen
- Vähintään kolme ja enintään kymmenen yritystä
- Tuki kohdistetaan osallistuville yrityksille de minimis- tukena
- Hankkeen hallinnoijana tulee olla kehittämisorganisaatio
- Yritysryhmässä kehitetään sellaista yhteistyötä, jonka tarpeellisuudesta on käsitys jo hankkeen hakuvaiheessa. Ryhmästä hyötyä myös hankkeen päätyttyä!
- *Mahdollista hakea valmistelurahaa*

Rahaliikenne yritysryhmähankkeessa

- Osallistuvat yritykset = "hyödyn saajia"
- Tukea ei makseta yrityksille rahana

Valmisteluraha

- 5 000 € vakioitu kertakorvaus
- Valmistelurahaa voi saada; yritys- tai viljelijäryhmähankkeiden, tuottajaorganisaatiohankkeiden, EIP-hankkeiden ja Älykkäät kylät - hankkeiden valmisteluun
- Tuloksena syntyy esim. aiesopimus hankkeen toteuttamisesta
- Ehtona valmistelurahan myöntämiselle aito pyrkimys kehittämiseen
- Jos konkreettista hakemusta ei synny, tuloksena raportti syistä, miksi hanke ei onnistu
- Jatkuva päätöksenteko, ei valintajaksoja

Yleishyödylliset investoinnit ja laajakaistainvestoinnit

Yleishyödylliset investoinnit

- **Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen**
- **Luonnonvarojen kestävään hoitoon**
- **Luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi**
- **Maaseudun toimintaympäristön kehittämiseen**
- Yleishyödyllisillä investoinneilla ei ole tarkoitus korvata kunnan tai valtion vastuulla olevien lakisääteisten toimien rahoittamista, vaan parantaa ja täydentää palveluita lisäämällä toimijoiden välistä yhteistyötä ja kokeilemalla uusia toimintamalleja
- Aineellisina investointeina tuen kohteena voi olla rakennuksia, rakenteita ja rakennelmia sekä koneita
- Yleishyödyllisten investointien tukikelpoiset kustannukset eivät saa ylittää 1 milj. €

Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen

- Tavoitteena lisätä maaseutualueiden ilmastokestävyyttä ja elinvoimaisuutta sekä lisätä asuinympäristön ekologisuutta
- Voidaan edistää ilmastoratkaisuihin liittyvien uusien innovaatioiden tarvitsemien koneiden ja laitteiden yhteisöllistä yhteiskäyttöä
- Voidaan edistää käytöstä poistuvien turvemaiden yleishyödyllistä käyttöä
- Turvallisuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä lisäävät investoinnit
 - Esim. uusiutuvan energian käyttöönotto yhteisissä tiloissa, kuten aurinkopaneelit tai ilmalämpöpumput
- Julkisen tahon omistamalla alueella voidaan toteuttaa esim. metsittämistä puistoksi

Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon

- Yleishyödylliset investointihankkeet, joilla edistetään ja parannetaan vesiensuojelun tilannetta, vahvistetaan vesienhoidon yhteistyötä ja verkostoitumista esim. valuma-alueilla
- Kehitetään ja pilotoidaan uusia menetelmiä, työkaluja ja toimintatapoja pienten vesialueiden, rakennettujen vesiensuojelukosteikkojen ja muiden alueiden maaperän hoidossa ja kunnostamisessa
- Voidaan hankkia luonnonvarojen kestävä hoidon laitteita yhteiseen käyttöön ja toteuttaa jakamis- ja kiertotaloutta edistäviä investointeja
- Voidaan toteuttaa ei-tuotannollisia kosteikkoinvestointeja **täydentäviä** investointeja julkisen tahon omistamalla alueella tai muuten yhteisessä käytössä olevalla alueella
 - Kosteikkoinvestoinnit mahdollisia tässä toimenpiteessä niille toimijoille, jotka eivät voi saada ei-tuotannollista investointitukea

Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseen

- Toimenpiteessä toteutetaan investointihankkeita, joilla luodaan ja parannetaan maaseudun maisemanhoitoa, kylämaiseman monimuotoisuutta, luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja
 - Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan luonnon tarjoamia palveluita ja tuotteita, jotka ovat tärkeitä ihmisen hyvinvoinnille; ekosysteemipalveluiden kehittyminen lisää alueen vetovoimaisuutta ja virkistyskäyttömahdollisuuksia
- Toimenpiteessä voidaan edistää uusia tapoja hoitaa, ennallistaa ja parantaa luonnon monimuotoisuutta ja toteuttaa tarvittavia investointeja ja demonstraatioita

Yleishyödylliset investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseen

- Tavoitteena parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta maaseudulla, lisätä asuin ympäristön ekologisuutta ja kehittää kylien yhteisöllisyyttä ja osallisuutta
- Esim. etätyöpiste tai yhteiskäyttöinen työtila tai muu **monipaikkaisuutta** tukeva investointi
- Reitistö, laavu, liikuntapaikka, leikkipuisto tai muu **virikistysmahdollisuuksia** parantava investointi
- Pienimuotoinen **vesihuoltohanke**
- Remontti tai muu investointi, joka parantaa **turvallisuutta tai esteettömyyttä**
- Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investointia voidaan tukea, kun tuen kohteena on maaseudun palveluja tukeva investointi, jolla on merkitystä palvelujen säilyttämisessä ja uudenlaisten järjestämistapojen kehittämisessä
- Tukea taloudellista toimintaa kehittäväan investointiin voidaan myöntää, jos markkinapuute on todettu

Laajakaistainvestoinnit

- Kyläverkkohankkeita rahoitetaan alueilla, joilla huippunopeita tietoliikenneyhteyksiä ei markkinaehtoisesti rakenneta
- Rakennettavan verkon tulee taata 1 Gbit/s nopeudella toimiva yhteys
- Kyläverkko jää tuensaajan omistukseen ja tuensaaja sitoutuu pitämään verkon käytössä tuen ehtojen mukaisesti
- Tukea voivat saada yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt

Tuen hakeminen

Tuen hakeminen

- Kehittämishankkeita voi hakea joko ELY-keskuksesta tai paikallisen Leader-ryhmän kautta
- Seuraa hakujen avautumista omalla alueellasi ja kysy neuvoa hakemiseen omasta ELY-keskuksesta tai Leader-ryhmästäsi
- Aseta hankkeelle realistiset tavoitteet
- Hakijan ja hakemuksen tulee täyttää tukikelpoisuuskriteerit, jotta hanke voi edetä rahoitettavien hankkeiden valintaan
- Hankesuunnitelmasta on käytävä ilmi yhteys CAP-suunnitelmaan sekä **erityisesti Pohjanmaan ELY-keskuksen alueelliseen maaseudun kehittämissuunnitelmaan**
- Hanketuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen
- Rahoittaja valitsee rahoitettavat hankkeet valintamenettelyllä
- Tuen saajana seuraa hankkeen toteutumista ja ennakoi. Jos hankkeeseesi tulee muutoksia, ota yhteyttä rahoittajaan ennen muutosten toteuttamista
- Seuranta ja raportointia pyritään yksinkertaistamaan

**Tee hakemus Hyrrä-
asiointipalvelun kautta!**

Hankesuunnitelman sisältö

- kehittämistarpeet, tavoitteet, niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet, toteutumisen arviointiperusteet ja arvio toteutusajasta sekä kuvaus kestäväen kehityksen huomioon ottamisesta
- toteutustapa, hankkeen tavoiteltavat tulokset ja vaikutukset
- kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma
- miten hankkeen valmistelussa on otettu huomioon aikaisemmin rahoitetuista hankkeista saadut tulokset
- miten hankkeen tuloksena syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen
- hankkeen toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut ja tarvittavat sopimusjärjestelyt
- hankkeen etenemisestä ja sen tuloksista tiedottaminen ja raportointi

Tärkeää kuvata tarkkaan toimenpiteiden sisältö, aikataulutus ja resurssointi!

Valintakriteerit ja pisteytys

- ELY-keskus noudattaa MMM:n vahvistamia valtakunnallisia valintakriteerejä
- Jokaisesta kriteeristä voi saada 0-4 pistettä
- Hankkeen tulee saada vähintään yksi piste kohdasta 1
- Painotetun yhteispistemäärän oltava vähintään 1,5
- Valintakäsittelyssä hakemukset laitetaan yhteispisteiden mukaiseen järjestykseen

Esimerkkinä yhteistyöhanke:

1. Missä määrin hanke edistää valtakunnallisen CAP-suunnitelman ja alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteutumista? (30 %)
2. Millainen on hankkeen kustannustehokkuus? (15 %)
3. Millainen on hankkeen vaikuttavuus? Mikä on se muutos, mikä jää elämään hankkeen jälkeen (25 %)
4. Missä määrin hanke edistää kestävän kehityksen tavoitteita? (15 %)
5. Millainen on hankkeen laatu? (15 %)

Tutustu valintaperusteisiin: [Rahoitus - Maaseutu.fi](https://rahoitus-maaseutu.fi)

Hakemuksen käsittely

ELY-keskuksesta
haettavilla hankkeilla
on jatkuva haku

Hakemukset
käsitellään ELY:ssä
valintajaksoittain

- Yleensä kolme vuodessa
(2kpl keväällä, yksi syksyllä)

Tukikelpoisuusehtojen
tarkastus

- Jos ei täyty, niin
hakemusta ei pisteytetä

Hakemusten pisteytys,
valtakunnallisten
valintakriteerien mukaan

- Minimipisteet (1,5p) alittavat hankkeet
eivät etene valintaan

Hankkeen laitetaan järjestykseen
pisteytyksen perusteella ja rahoitetaan
rahoituskiintiön mahdollisuuksien mukaan

Tukea haetaan uudistuvan Hyrrä-
järjestelmän kautta (ei
mahdollisuutta paperihakemukseen)
<https://hyrra.ruokavirasto.fi/>

Hankkeiden vaikuttavuus

Valintamenettely

Sopivimmat
hankkeet valikoituvat rahoitettavaksi

CAP-tavoitteet

Hakemukset

**Rahoitettavat
hankkeet**

Hakijoille viestitään CAPin
toimenpiteistä ja tavoitteista ja sähköinen
tietojärjestelmä ohjaa hakijaa

Tulokset ja tuotokset

Tuloksia ja tuotoksia seurataan
jatkuvasti ja niistä raportoidaan
komissioon

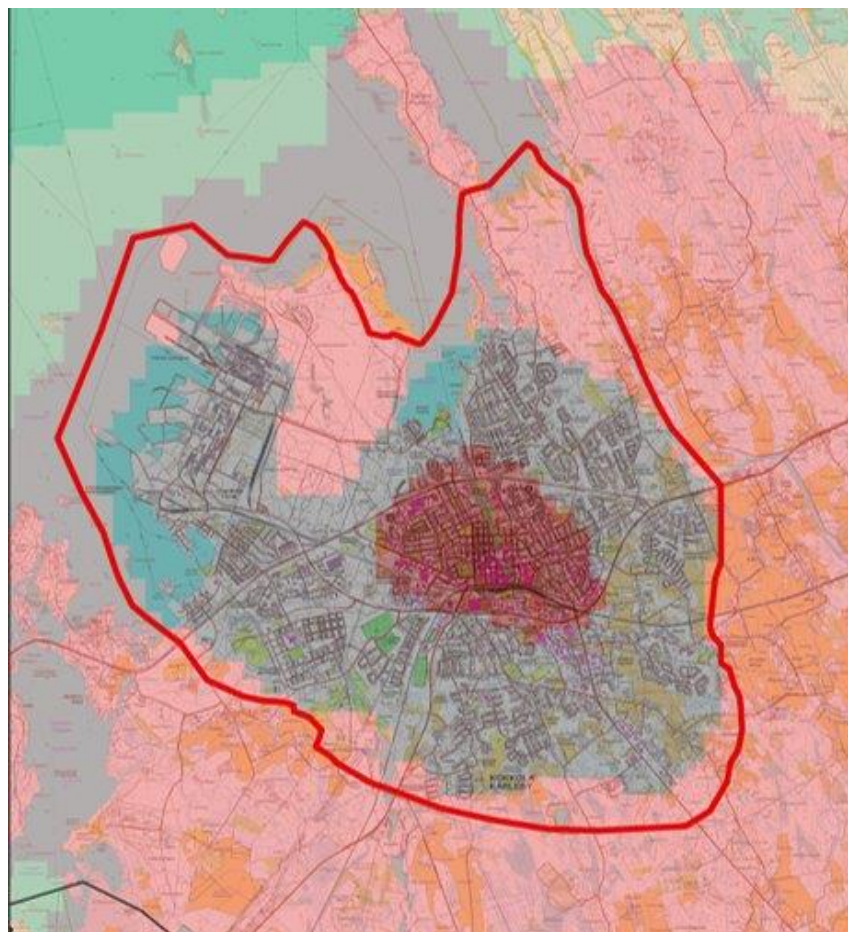
Tulosten perusteella Suomi
saa EU-rahoitusta

Vaikutukset

Viestitään CAPin tulosten ja tuotosten
vaikutuksista suomalaiseen
yhteiskuntaan

Tukikelpoisen maaseutualueen rajausta Kokkola

Lopuksi

- Haun ja päätöksenteon alkamisen aikataulusta ei ole vielä tarkkaa tietoa

- [Lukupaketti hanketoimijoille](#)

- www.maaseutu.fi

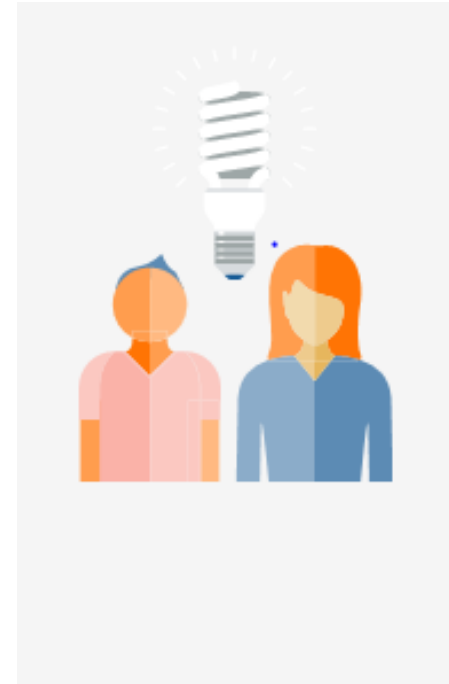
Hankkeita kannattaa jo suunnitella ja ideoista voi keskustella ELY-keskuksen kanssa

Pohjanmaan ELY-keskus, Kokkolan toimipiste:

sirkku.wacklin@ely-keskus.fi

anna-maija.herlevi@ely-keskus.fi

ari.rauta@ely-keskus.fi (maksatukset)

Kustannusmallit ja alustavaa tietoa maksatuksista

Yleistä

- Tuen myöntäjä tekee päätöksen käytettävästä kustannusmallista ja maksutavasta.
- Kustannusmallia ja maksutapaa ei voi muuttaa kesken hankkeen.
- Kustannusmalli ja maksutapa koskee kaikkia hankkeen toteuttajia.

Kehittämishankkeen tukikelpoiset kustannukset

1. henkilöstökulut
2. matkakustannukset
3. ostopalveluiden hankintakustannukset
4. vuokrakustannukset
5. pienhankinnat ja kohtuulliset tarjoilukustannukset hankkeen kokous-, koulutus- ja tiedotustilaisuuksissa
6. tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset, jotka liittyvät kansainväliseen yhteistyöhön
7. pilottihankkeissa tarvittavien välineiden ja laitteiden poistot siltä osin ja siltä ajalta, kun niitä käytetään hankkeessa
8. muut kehittämishankkeet toteuttamisesta aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset

Tukikelpoisista kustannuksista on säädetty tarkemmin tukimuodoittain Valtioneuvoston asetuksella maaseudun hanketoiminnan tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 ([617/2023](#))

12 § Kehittämishankkeiden tukikelpoiset kustannukset

16 § Koulutus- ja tiedonvälityshankkeiden tukikelpoiset kustannukset

20 § Investoinnin hyväksyttävät kustannukset

Kustannusmallit ja maksutavat

Käytettävä kustannusmalli

- Tosiasialliset kustannukset
- Laskennalliset kustannukset 19 %
- Laskennalliset kustannukset 40 %
- Vakioitu kertakorvaus (valmisteluraha)

Käytettävä tuen maksutapa

- Tuotosperusteinen
 - Tuki maksetaan kertakorvauksena, jos tukipäätöksessä ennalta määriteltä tuen maksamisen edellytyksenä oleva tuotos on todennetusti toteutunut
- Kustannusperusteinen
 - Ns. kuittiperusteinen maksutapa

Kustannusmallit eri hanketyypeissä

Hanketyyppi	Kustannusmalli	Tuen maksutapa
Valmisteluraha	Vakioitu kertakorvaus	Tuotosperusteinen
Pienhanke, kehittäminen	Tosiasialliset kustannukset Laskennalliset kustannukset 19 % Laskennalliset kustannukset 40 %	Tuotosperusteinen
Pienhanke, investointi	Tosiasialliset kustannukset	Kustannusperusteinen
Investoinnit	Tosiasialliset kustannukset	Tuotosperusteinen Kustannusperusteinen
Laajakaistainvestoinnit	Tosiasialliset kustannukset	Kustannusperusteinen
Kehittämishankkeet: koulutus-, tiedonvälitys- ja yhteistyöhankkeet	Tosiasialliset kustannukset Laskennalliset kustannukset 19 % Laskennalliset kustannukset 40 %	Tuotosperusteinen Kustannusperusteinen

Laskennalliset kustannukset 19 %

- Laskennallisina kustannuksina voidaan hyväksyä 19%
- hankkeen hyväksyttävistä henkilöstökulujen ja ostopalvelujen yhteenlasketuista kustannuksista.
- Välillisiin kustannuksiin sisältyvät (hankeVNA 27§):
 - hankehenkilöstön matkakustannukset
 - toimitilakustannukset
 - kone- ja laite-kulut
 - ohjelmistokulut
 - Toimistokulut
 - Koulutuskulut
 - Työterveyskulut
 - Hankkeen tarjoilukustannukset
 - vastuuvakuutukset

Laskennalliset kustannukset 40%

- Laskennallisia kustannuksia voidaan hyväksyä 40% hankkeen hyväksyttävistä henkilöstökuluista.
- Välillisiin kustannuksiin sisältyvät kaikki muut hankkeen kustannukset kuin henkilöstökustannukset (ml. Vastikkeeton työ)

Laskennalliset loma-ajan palkat, lomarahat ja palkkojen sivukulut

- Laskennallisten sivukulujen mallia **käytetään kaikissa hankkeissa, joissa on palkkakustannuksia.**
 - Hankkeen henkilöstökulut = työssäoloajan palkka ilman sivukuluja + laskennallisina sivukuluina 39 % työajan palkasta.
 - Laskennalliset sivukulut sisältävät tavanomaiset palkan sivukulut, loma-ajan palkan ja lomarahan.
 - Hyrrä laskee automaattisesti laskennalliset sivukulut (39 %), kun työssäoloajan palkka on ilmoitettu.
- Lomarahoja ei haeta enää hankkeen toteutuksen päättymisen jälkeen erikseen, koska laskennalliset sivukulut sisältävät myös lomarahat.
- Mallia käytetään myös silloin, kun kustannusmalliksi on valittu tosiasialliset kustannukset

Tuotosperusteisen tuen maksaminen

- Tuen saajan tulee osoittaa asiakirjoilla tai muulla tuen myöntäneen viranomaisen edellyttämällä tavalla toteuttaneensa tuen kohteena olevat toimenpiteet.
- Tuki maksetaan ainoastaan, jos tukipäätöksessä vahvistetut toimenpiteet on toteutettu.
- Jos toteutuksessa on puutteita, tukea ei makseta lainkaan.
- Hankkeen sisällölliset muutokset eivät ole mahdollisia tuen myöntämisen jälkeen.
- Tuen saajan riskiä voidaan pienentää asettamalla tukipäätöksessä erillisiä osioita, joiden toteuduttua osa tuesta voidaan maksaa.
- Osio, jonka toteuttamisessa on puutteita, jää maksamatta.
- Tuen saajan ei tarvitse esittää tilinpitoasiakirjoja kustannuksista.
- Ennakkoa ei voida maksaa tuotosperusteisessa hankkeessa (hankeVnA 39§)

Maksun hakeminen

- Hae myönnetty tuki maksuun **Hyrrä-asiointipalvelun** kautta.
- **Vain** sähköiset hakemukset!
- Tarkemmat hakuohjeet tulevat Ruokaviraston sivuille.
- Uuden kauden maksujen hakemisen avautumisesta ei vielä tietoa. Aiemman kauden maksuja voi hakea edelleen.
- ELY-keskus laatii ohjeen maksun hakemisesta tämä annetaan aloituspalaverin yhteydessä.
- Maksuhakemuksilla ei ole hakujaksoja tai kierroksia, vaan niitä voi jättää jatkuvasti, samoin lainan nostolupia voi hakea.
- Maksukatko 17.7 – 4.8.2023

Yhteystiedot

- maksatus.pohjanmaa@ely-keskus.fi

Pauliina Sundin, maksatuspäällikkö

p. 0295 028 627

pauliina.sundin@ely-keskus.fi

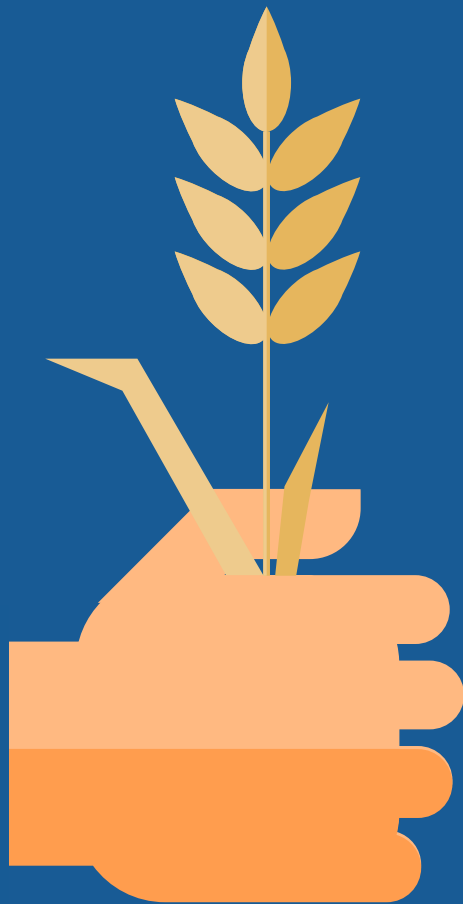
Kehittämishankkeiden maksatusasiantuntijat:

Ari Rauta, ari.rauta@ely-keskus.fi, +358 295 028 611 (Kokkola)

Pia Häggblom, pia.haggblom@ely-keskus.fi, +358 295 028 565 (Vaasa)

Noora Koskenmäki, noora.koskenmaki@ely-keskus.fi, +358 295 028 654 (Vaasa)

Maj-Len Vestergård, maj-len.vestergard@ely-keskus.fi, +358 295 028 645 (Vaasa)

Viestintäohjeita hanketoimijoille

Euroopan unionin
rahoittama

maaseutu.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Hyvä viestintä on onnistuneen hankkeen edellytys

- Kaikessa viestinnässä on noudatettava tuensaajan viestintäohjetta
 - Rahoituskauden 2023–27 viestintäohje julkaistaan lähiaikoina ["kun olet saanut rahoitusta" -sivuilla maaseutu.fissä](#)
 - Viestinnässä on pääsääntöisesti käytettävä aina "Euroopan unionin osarahoittama"-logoa
 - Viestintäohjeessa määritellään, miten logoa käytetään esimerkiksi some-julkaisujen yhteydessä ja annetaan muita tarkempia ohjeita logon käyttöön ja viestintään
- Logot, sekä muita hyödyllisiä työkaluja (mm. asiakirjapohjia, kuvituskuvia) löytyy [maaseutuverkoston materiaalipankista](#)
- Viestintäohjeiden noudattamatta jättämisestä voi seurata sanktio

Hankkeesta tulee viestiä erityisesti viidestä syystä

1. Lisää hankkeen näkyvyyttä ja vaikuttavuutta (ja samalla koko EU:n maaseuturahoituksen vaikuttavuutta!)
2. Aktivoit ja sitoutat hankkeen toteuttamisessa mukana olevia ihmisiä -> luot verkostoja
3. Välität tietoa hankkeen etenemisestä rahoittajalle
4. Levität ideoita ja hyviä toimintatapoja muille toimijoille ja alueille
5. Edistät avoimuutta siitä, mitä julkisella rahalla tehdään

Vaikuttavaa viestintää tehdään yhteistyössä

- [Maaseutuverkosto.fi](https://maaseutuverkosto.fi) mahdollistaa hankkeiden ja rahoittajien välisen yhteistyön
 - Profiiliin voi luoda kuka vain
 - Alustalle voi tehdä tapahtumia ja blogitekstejä, jotka automaattisesti nousevat maaseutu.fi/pohjanmaa -aluesivulle. Aluesivusta tehdään EU:n maaseuturahaston viestinnän kotipesä
 - Uusi hankerekisteri (www.maaseutuverkosto.fi/hankkeet) tehostaa tiedonjakoa ja auttaa hankkeen ideoinnissa
 - jokaiselle maaseudun kehittämisrahaston kehittämishankkeelle luodaan Hyrrään kirjattujen tietojen perusteella automaattisesti ns. hankekortti
 - Hankekorttia voisi kuvata pienimuotoiseksi hankkeen ”kotisivuksi”, johon hankkeen yhteyshenkilö voi päivittää hankkeen ajankohtaisia uutisia, tuloksia tai linkkejä.
 - Tarvitset hankekortin hallintaan maaseutuverkosto.fi -käyttäjätunnuksen.
 - Lue lisää hankekortin mahdollisuuksista ja [päivittämisestä täältä](#).
- Viestimme mielellämme rahoittamistamme hankkeista!
 - Olkaa yhteydessä, mikäli teillä on uutisia, jotka sopisivat meille jaettavaksi

Ota yhteyttä

Juulia Tuominen

Maaseutuviestinnän koordinaattori

juulia.tuominen@ely-keskus.fi

+358 50 380 7144

www.maaseutu.fi/pohjanmaa